بناهای تاریخی ارزشمند ایران هدف بمباران های دشمن قرار گرفت

حمله به تاریخ

کاخ سبز، قدیمی‌ترین بنای تاریخی مجموعه تاریخی فرهنگی سعدآباد، بیشترین آسیب را در حملات وحشیانه آمریکایی ـ صهیونیستی دیده است

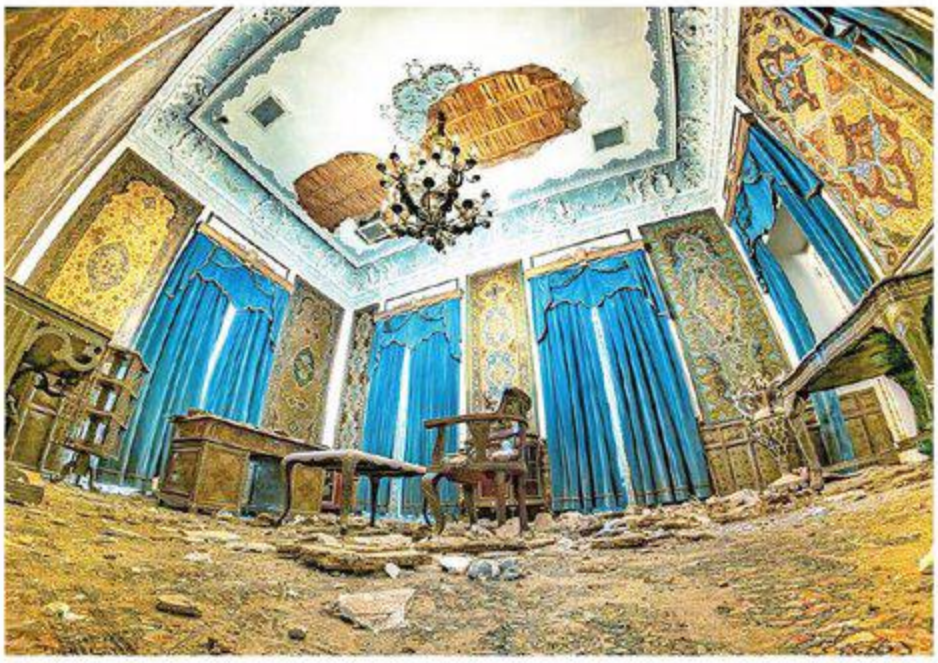

آسیب های کاخ سبز از مجموعه سعدآباد

عکس: هومیرت کریم عسیجی

سرویس گزارش

گزارش اختصاصی

کاخ موزه سعدآباد، یکی از بزرگترین موزه های کشور، در حملات وحشیانه هوایی آمریکایی ـ صهیونیستی آسیب دیده است. مجموعه سعدآباد به دلیل کثرت بناهای تاریخی در آن، به نسبت دیگر موزه ها و بناهای تاریخی، آسیب بیشتری دیده. برخی از بناها که به محل انفجار نزدیکتر بودند، آسیب هایشان جدی‌تر است و برخی کمتر.

بازدید از این کاخ موزه در یک روز بهاری، بیشتر از آن که جذاب باشد، تأسف و تأثر به همراه داشت. از تزئینات بسیار زیبای ازمیان رفته تا درختانی که توسط ترکش های دژخیمان سر بریده شده بودند، غمی بود افزون بر غم‌های بیکران یک جنگ تجاوز کارانه.

چه اتفاقی افتاد؟

ساعت ۳ بامداد روز سه شنبه ۲۶ اسفندماه ۱۴۰۴ حمله‌ای هوایی به حریم بزرگترین مجموعه فرهنگی تاریخی ایران صورت گرفت که براثر انفجارهای متعدد و امواج و ترکش های آن ها آسیب های جدی به بناهای تاریخی سعدآباد وارد شد.

عمده این آسیب ها شامل شکسته شدن اکثر شیشه های در و پنجره های بناها، آسیب به دیوارهای بناها شامل ایجاد ترک های عمیق و ریخته شدن بخشی از آن ها، آسیب به سقف بناها از جمله ایجاد ترک های عمیق و ریخته شدن بخشی از آن ها. آسیب به تزئینات داخلی بناها مانند گچ‌بری ها و آیینه کاری و لوسترها، کنده شدن در ها و پنجره های چوبی و آسیب به شیروانی بناهاست.

کدام کاخ ها بیشتر آسیب دیدند؟

شدت آسیب در سه کاخ نزدیک به محل انفجار بسیار جدی است: کاخ سبز، عمارت والی و موزه برادران امیدوار که احتمالاً آسیب های سازه‌ای نیز دیده‌اند.

کاخ سبز، قدیمی‌ترین کاخ سعدآباد با بیش از یک قرن قدمت و مجموعه بی نظیری از هنرهای سنتی ایرانی شامل حاتم کاری، منبت کاری، آیینه کاری، حجاری و گچ‌بری، متأسفانه بیشترین آسیب را دیده است. اکثر شیشه های درها و پنجره ها شکسته، در دیوارها و سقف آن ترک های عمیق به وجود آمده و سقف نیز دچار آسیب جدی شده است. تزئینات داخلی و خارجی ساختمان شامل گچ‌بری و آیینه کاری، لوسترها و تزئینات چوبی، از دیگر بخش های آسیب دیده هستند. شیروانی این کاخ نیز آسیب دیده است.

عمارت والی، کهن ترین بخش مجموعه سعدآباد و مربوط به اواسط دوران قاجار است که یک الگوی منحصر به فرد ایرانی به شمار می‌رود.

اکثر شیشه های درها و پنجره های آن شکسته و ترک های عمیق در دیوار و سقف وآسیب به تزئینات. کنده شدن در و پنجره نیز از دیگر آسیب های این کاخ است.

موزه برادران امیدوار شامل کلکسیونی بی‌نظیر از فرهنگ بشری و میراث سفر دو جهانگرد ایرانی به دور دنیا نیز از گزند حمله وحشیانه در امان نمانده و به شیشه ها، دیوارها، سقف ها و شیروانی آن آسیب جدی وارد شده است.

اشیا در مخازن بودند

با توجه به شواهد پیش از آغاز جنگ، بسیاری از موزه ها از جمله کاخ موزه سعدآباد اقدام به جمع‌آوری و انتقال اشیای تاریخی به مخازن امن کرده بودند، از این رو خوشبختانه به اشیای تاریخی آسیبی وارد نشد.

روابط عمومی سعدآباد در توضیح اختصاصی برای روزنامه اطلاعات اعلام می کند: این اتفاق تلخ با وجود رعایت تمامی استانداردهای حفاظتی ملی و بین‌المللی و قرار دادن علامت «سپر آبی» در همه نقاط مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد افتاد.

این نهاد می افزاید: آسیب به این مجموعه بزرگ تاریخی که دارای حدود ۳۰ ساختمان بزرگ و کوچک بوده و ۱۵ کاخ موزه و موزه در آن وجود دارد و نیز دارای ۳۰۰ هزار شیء تاریخی است، با آسیب به ۱۵ موزه بزرگ کشور برابری می کند. همچنین سعدآباد، سالانه حدود دو میلیون بازدیدکننده داخلی و خارجی دارد که نشانه اهمیت آن در میان گردشگران است.

براساس گفته های روابط عمومی، طی دو سال گذشته با عنایت ویژه رییس جمهور و وزیر میراث فرهنگی به نگهداری و حفاظت از آثار تاریخی و نیز با اختصاص بودجه مرمت آثار و بناهای تاریخی به مجموعه سعدآباد، تقریبا ۹۰ درصد مشکلات بناها مرتفع شده بود که حالا برخی از آن ها دوباره دچار مشکل شده‌اند.

وضعیت بناهای دیگر

در مجموع بیشتر بناهای کاخ، آسیب های کوچک و بزرگ دیده‌اند اما به سه بنا آسیب جدی تری وارد شده است.

به جز آن، ۱۲ موزه دیگر و ۸۰۵ ساختمان کوچک و بزرگ مجموعه هم دچار آسیب های مشترکی نظیر شکسته شدن اکثر شیشه ها، آسیب به سقف بناها، کنده شدن درها و پنجره ها و آسیب به شیروانی ها شده‌اند.

در این میان، کاخ موزه ملت، بزرگترین و پربازدیدترین کاخ مجموعه سعدآباد با کلکسیونی از هنر و معماری ایران و جهان، کاخ موزه پوشاک سلطنتی با معماری منحصر به فرد و کلکسیونی از البسه باارزش تاریخی از دوره قاجار تا معاصر، کاخ موزه ظروف سلطنتی با معماری ویژه و شامل ده‌ها هزار شیء تاریخی، موزه سلاح های دربساری با بیش از ۹۰ سال قدمت و کلکسیونی بی نظیر از سلاح های شخصی، کاخ بهمن، یکی از زیباترین عمارت های سعدآباد با بیش از ۹۰ سال قدمت، کاخ موزه استاد فرشچیان با معماری صدساله و موزه اسطوره هنری ایران و کاخ موزه بهزاد با ساختمانی تاریخی مربوط به دوره قاجار از دیگر بناهای مهم سعدآباد هستند که در حملات آسیب دیده‌اند.

همچنین کاخ موزه هنرهای زیبا، بنای تاریخی روابط عمومی و ساختمان کتابخانه نیز دچار آسیب شده‌اند.

اقدامات کمیسیون ملی یونسکو

یونسکو به عنوان یکی از معتبرترین نهادهای بین‌المللی برای حفظ میراث فرهنگی، قواعد و قوانین جدی برای حفاظت از مراکز تاریخی و باستانی وضع کرده است. بسیاری از بناهای ما به دلیل ثبت جهانی، دارای تگ های مخصوص حفاظتی هستند و برخی دیگر هنوز سهم لی ندارند.

حسن فرطوسی، دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران که از سعدآباد و دیگر آثار تاریخی آسیب دیده در تهران، اصفهان، کردستان، کرمانشاه و لرستان بازدید کرده می گوید: تا یک ساعت پیش از تحویل سال، جلسه‌ای با هفت تن از مسئولان، از جمله دبیر کنوانسیون لاهه درباره پاسداشت وحفاظت از میراث فرهنگی در دوران مخاصمات مسلحانه برگزار وآن ها را تشویق و ترغیب کردیم که حتما هیأتی برای ارزیابی وضعیت به ایران اعزام شود. البته محدودیت هایی وجود دارد.

وی می افزاید: به عنوان دبیر کمیسیون ملی یونسکو تأکید کردیم که درگیری و جنگ منعی برای خود ما نیست. از این رو تصمیم گرفتیم که از روز اول فروردین، کار را آغاز کنیم. بازدیدها از تهران شروع شد.

ابتدا از کاخ گلستان و کاخ سعدآباد و دیگر مجموعه هایی که مورد هدف قرار گرفته بودند بازدید به عمل آمد.

یک صحنه نمادین

به جز تهران، بناهای تاریخی در بسیاری از شهرهای دیگر کشور نیز مورد تهاجم وحشیانه نیروهای آمریکایی ـ صهیونیستی قرار گرفت. فرطوسی می گوید: وقتی از همدان عبور می کردیم، خبر ناگوار بمباران همدان به ما رسید که آرامگاه باباطاهر و نماد ابن سینا مورد هدف قرار گرفته بودند. سپس به سمت سنندج حرکت کردیم. در سنندج، عمارت آصف و دیگر عمارت های مربوط به دوره صفوی، از جمله «خانه کرد» مورد بررسی قرار گرفتند. وضعیت بسیار تأسف برانگیز بود. برخی از آرسی ها که ۴۵۰ سال دوام آورده‌اند و نیاز به مرمت نداشتند، اکنون دچار آسیب های جدی شده‌اند. در اصفهان نیز درخواست کردم نیروهای داوطلب، از جمله دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد برای کمک وارد عمل شوند. تعداد نیروهای موجود در میراث فرهنگی و پایگاه ها بسیار محدود بود و پاسخگوی این حجم از بحران نبود.

دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران، با اشاره به وضعیت آثار تاریخی کرمانشاه می‌افزاید: وضعیت مشابهی در کرمانشاه وجود داشت و باران شدید و بمباران، شرایط را دشوارتر کرده بود. در کرمانشاه، تکیه بیگلربیگی آسیب زیادی دیده و مسجد دولتشاهی نیز دچار خسارت شده است. در خرم‌آباد، اداره کل میراث فرهنگی استان لرستان در یک سوی رودخانه و در سوی دیگر آن، قلعه فلک‌الافلاک در یک سمت خیابان و مجموعه های میراث فرهنگی در سمت دیگر، همگی مورد حمله مستقیم قرار گرفته‌اند. درباره قلعه فلک‌الافلاک که در مراحل پایانی ثبت جهانی قرار دارد، این حادثه یک فاجعه محسوب می‌شود.

فرطوسی در مورد آثار خسارت دیده در اصفهان می گوید: ساختمانی مربوط به دوره صفویه که به عنوان ساختمان استانداری استفاده می شد، کاملا از بین رفته و موج انفجار تا عالی قاپو ادامه پیدا کرده بود.

وی در پایان تأکید می کند: تجربه بسیار تلخی بود. وقتی که روی شیشه های تاریخی خردشده راه می‌رفتیم و صدای خرد شدن آن ها به گوش می‌رسید، انگار روی استخوان های تاریخ و تمدن قدم می‌زدیم. آن صحنه برای من کاملا نمادین بود. این ها میراث فرهنگی جهانی است. میراث ملی مردم ایران است.

آسیب رساندن به آثار تاریخی، نمی‌تواند هویت و فرهنگ ما را از بین ببرد. تنها نشانه‌ای از استیصال دشمن در برابر ملتی بزرگ با پیشینه‌ای کهن است که هربار از پس پرده جنگ و بدخواهی دشمنان خود، دوباره سر برافراشته و همچنان باشکوه و سربلند، قد علم کرده است.

روابط عمومی مجموعه سعدآباد: آسیب به این مجموعه بزرگ تاریخی با آسیب به ۱۵ موزه بزرگ کشور برابری می کند

حسن فرطوسی، دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران: وقتی روی شیشه های تاریخی خردشده راه می‌رفتیم و صدای خرد شدن آن ها به گوش می‌رسید، انگار روی استخوان های تاریخ و تمدن قدم می‌زدیم

آگهی دعوت از بستانکاران شرکت بهسار اتصال ریلا در حال تصفیه (سهامی خاص) به شماره ثبت ۵۵۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۷۰۷۳۹۵ (نوبت دوم)

در اجرای ماده ۲۲۵ اصلاحیه قانون تجارت از کلیه بستانکاران شرکت بهسار اتصال ریلا در حال تصفیه (سهامی خاص) به شماره ثبت ۵۵۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۷۰۷۳۹۵ که اکنون انحلال آن در صفحه ۲۳ روزنامه رسمی کشور به شماره ۲۲۷۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۲ درج گردیده است، دعوت به عمل می آید ظرف مدت حداکثر ۱۵ روز تاریخ انتشار آگهی نوبت اول، مدارک مثبته ادعای خود را نزد مدیرتصفیه آقای توانا به نشانی: تهران، شهرستان نرگزین، بخش شاهنجرین، کارخانه سیمان هگمتان، تلفن ۶۵۶۶۱۸۱۳۵ مسترفر در گردیس استان تهران، شهرستان ساوه، بلوار کاوه، پلاک ۲۷، طبقه همکف تحویل دهند. مدیرتصفیه شرکت بهسار اتصال ریلا (سهامی خاص) در حال تصفیه - آقای توانا

آگهی دعوت از بستانکاران شعبه شرکت خارجی اسکین کرایم جینگ مارکتس جی ام بی اچ شعبه ایران - ثبت شده به شماره ۳۲۲۷ شناسه ملی ۱۴۰۰۷۲۰۵۶۹۳ نوبت دوم

در اجرای ماده ۲۲۵ اصلاحیه قانون تجارت از کلیه بستانکاران شعبه شرکت خارجی اسکین کرایم جینگ مارکتس جی ام بی اچ «شعبه ایران ثبت شده به شماره ۳۲۲۷، شناسه ملی ۱۴۰۰۷۲۰۵۶۹۳» که اکنون انحلال آن به شماره ۹۹۶۹/۹۷۵/۹۷۵/۹۷۵